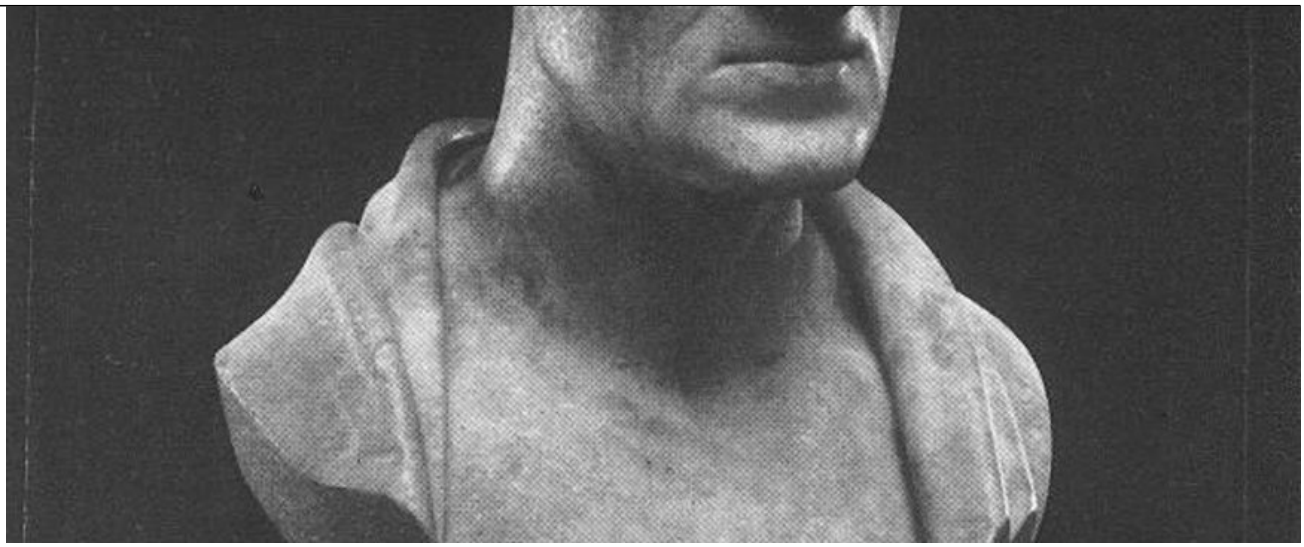

Az id? kapuja bezárva

2009 június 02. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Eltévedtünk a partiumi Bihar megyei Margittán: egyszer csak véget ért a m?út, s földútként vitt tovább a szemközti dombra, a sz?l?k közé. Október utolsó napját mutatta a naptár, bár ragyogó volt ez az ?sz, már majd mindenki leszüretelt. Ott s akkor nem jutott eszembe semmi arról a dombról és az ottani szüretr?l, hisz a visszautat kerestem. De néhány hét múlva, mid?n Kazinczy Ferenc régi feljegyzéseit forgattam, egyb?l új jelentést kapott minden: a véletlen sem t?nt annak, a zsákutca is kinyílt – az id? kitágult. Még az el?z? kilométerek is sokat jelentettek, hisz épp Érsemjén fel?l jöttünk. Az id? kapujának kinyílását pedig az adta, hogy az egyik feljegyzésb?l megtudtam: közel másfél évszázaddal ezel?tt, 1759. október 27-én az itt szüretel? Bossányi Ferenc úrnak, Kazinczy nagyatyjának ugyanezen az úton hozták ide az örömhírt: megszületett Ferenc, az unoka. („Meg van a' béköttetend? csomóban az a' levél is, mellyel születésemet tudtára adta az atyám a' margittai sz?l?ben szüretel? nagyatyámnak.")

A Bihar megyei Érsemjén néhány lépésre van a mostani határtól. A falubeliek jól tudják, hogy itt született, és gyermekként itt lakott Kazinczy Ferenc, akinek 1907 óta szobra áll a településen. A ház helyén üres telek tátong: a fényképen csak ezt tudom megmutatni, de a Pályám emlékezete cím? önéletrajzi írása szerint bár nagyatyja Bihar megye f?szolgabírója volt, „náddal-födött, vályogból rakott ház" állott itt.

Kazinczy édesapja, József akkor 26, édesanyja 18 esztend?s volt. A családi fészek, az anyai nagyatya háza Abaújban, Alsóregmecen sz?knek bizonyult, így kerültek a Nyitrából Biharba „átszállott" Bossányi Ferenc házához, Érsemjénbe, ahol a gyermek Kazinczy füle nyolc évig „magyar hangnál egyebet nem halla". Szül?helyén keresztelték meg, itt tanulta a bet?vetést már négyéves korában. Egyik feljegyzéséb?l idézek:

„1763 ?sszel ismerni kezdettem a bet?ket, Kecskés György érsemjéni oskolamester alá járván. A nagyatyám nagy levéldiktáló volt, s kedvet kaptam t?le leveleket írni, melly örökös passzióm. 1764. december 3-án már igen jól írtam egy levelet a szüleimnek Regmecre; a Kazinczy Fer(enc) név után már tintával és talán már kézzel is ez van írva: generális. A' szegény atyám katonának készített; és ezért vagyok a' gyermekkori képeken Ferd(inánd) herczeg gyalog regementbéli tisztnek festve."

A Pályám emlékezetében gyermekkorát festve magáról szinte semmit nem árul el, de annál többet a nagyapjáról. Leírása aprólékos, mondhatni, megdöbbent?en pontos. Bossányi Ferenc alakja, típusa a vétkes jóság, a gondatlan nemeslelk?ség példája, környezetének korlátlan ura, aki semmiféle ellentmondást nem t?r. Kijelentése – a „Föld ne forogjon, hanem álljon!" – h?en tükrözi világfelfogását és gondolkodásmódját. Alakja, személye számomra egy meg nem írt filmforgatókönyv f?szerepl?jét mutatja. (Ugyanis Kazinczy visszaemlékezései ragyogóbbnál ragyogóbb jelenetekkel vannak tele.) Biztos vagyok benne, hogy ha ez a film egyszer elkészül, a f?szerepl? megkapja az év legjobb alakításáért járó díjat. Csak azt nem tudom, ki írja meg ezt a forgatókönyvet.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló